

coneguda del sufix *-RETO-* en cèltic insular és del tipus *-rad, -red, -rod* (cf. *IEW*, 866.13ss., 905.27). Sens dubte l'arrel indoeuropea *PEH-* per a teixits i representació grega, itàlica i germànica, però més coses de roba està ben establerta, i té ampla i clara vaga i menys clara en cèltic. Deixem, doncs, això en suspens.

Anyol (tubercle), V. *bunyol* (nota) *Anyorar*, V. *enyorar* *Anyurpir*, V. *urpa* *Anzinat*, forma en la qual es combinen el cat. *enginyar* i una forma aragonesa o mossàrab de la família del cat. *eina* (oc. ant. *aizina*)

Aoblar 'udolar', mot jueu resultant d'un encreuament del cat. *udolar* o el cast. *aullar* amb el llatí *jubilare*.

Aoixar, V. *abuixar* *Aombrador*, *aombrar*, *aombratge*, *aombrós*, V. *ombra* *Aon*, V. *on* *Aondar*, *aondós*, V. *abundar* (ONA) *Aontar*, V. *onta* *Aorar*, V. *adorar* *Aorbar*, V. *orb* *Aordenar*, *aordonar*, V. *orde*

AORIST, pres del gr. *ἀόριστος* 'illimitat, indefinit', derivat de *ὀρίζω* 'jo limito'.

DERIV.: *Aoristic*.

Aornar, V. *ornar* *Aorrir*, V. *avorrir* (HORRIBLE) *Aorsar*, V. *orsa*

AORTA, pres del gr. *ἀορτή* id., derivat d'*ἀελλω* 'jo elevo'. □ 1.ª doc.: 1803, Belv.

DERIV.: *Aòrtic*. *Aortitis*.

CPT.: *Aortectàsia*. *Aorteurisma*.

Aosades, V. *ausades* (GOSAR)

+AP, 'qualitat' hapax en català antic: «sercat-me fiyla de prohóm, / tal que sia bé cortesa / e en tots *aps* bé apresas», *Set Savis* (S. XIII, p. p. Mussafla, v. 174), del mateix origen que oc. ant. *aip* (que sembla ser d'origen cèltic, veg. *FEW* I, 55b; com dic en el DCEC, s. v. *aleve* (I, 109b14), no trobo possible per al mot occità —del qual sembla vell manlleu el basc *aiphu* 'fama', 'celebritat', comú a tots els dialectes llevat del biscaí i amb molts derivats— l'origen aràbic, que admeto jo per a *aleve*, port. *aleive*, i que M-Lübke (*REW*, 300) i Spitzer voldrien fer extensiu al mot occità: per a aquest és ben versemblant l'etimologia cèltica.

APA, interjecció, mot de creació expressiva, en el qual han vingut a entrar en una mena de transacció les formes i els valors de *au*, *upa*, *ep*. □ 1.ª doc.: 1839, Lab. El *DBal.* i *AlcM* n'apleguen una bona varietat d'usos en els bons prosistes de la Renaixença.

Sembla que *apa* no s'usa en terres valencianes ni balears. Sens dubte *au* (que ja té antecedents en llatí i formes anàlogues en castellà antiquat, etc.) és més tradicional. Com que al costat d'*upa* s'ha usat també *aúpa* (veg. espe. en castellà, *DCEC*, s. v. *upa*, *upar*,

aupar), en certa manera es pot dir que *apa* resulta d'una transacció entre *au* i (*a*)*úpa*. També amb *ep* hi ha forts punts de contacte: notem en particular que en el cast. de l'Argentina és general l'ús d'*epa* per cridar l'atenció o fer parat, com en català *ep*, i que en el de Costa Rica es diu *upe!* per 'ave-maria', quan un es fica en una casa o hi crida l'atenció (veg. els articles *upa* i *ao* del *DCEC*). Alguna vegada es diu *ápala* en to molt familiar (com *úpala* per *upa*).

Apacible, V. *plaire* [i sobretot el castellà *apacible* *DCEC* (PLACER)] *Apadrinar*, V. *pare* *Apagador*, *apagallums*, *apagament*, *apagapenol*, *apagar*, V. *pagar* *Apagesat*, V. *pagès* *Apagoge*, *apagògic*, V. *paragoge* *Apaiat* (*AlcM*), mala grafia en lloc de *apallar* 'amuntegar (palla, etc.)', V. *palla* *Apaisanat*, *apaisat*, V. *pa's* *Apaivagar*, V. *pau* *Apalador*, V. *pala* *Apalancar*, V. *palanca* *Apalar*, V. *pala* *Apalès*, V. *palès* *Apalissar*, V. *pal* *Apallar*, *apallerar*, V. *palla* *Apallissar*, V. *pallissa* (*PAL*) *Apalluquir*, V. *pellucar* *Apamar*, V. *pam* *Apanar*, V. *pa* *Apan-sir*, V. *pansir* (*PANSA*)

APANYAR, mot principalment valencià i de l'extrem Oest i Sud del Principat, no genuí o poc castís, probt. pres del cast. *apañar*. □ 1.ª doc.: «no hi hagué funció, desembre 15, per estar ocupats en *apanyar* lo teatro», en doc. val. de 1639, *BRAE* II, 545.

No veig possible d'afegir res d'important al que dic extensament sobre l'origen i història d'aquest mot en el *DCEC* I, 231-233.

Apanyorar, potser per un encreuament d'*apanyar* i *arraorar* (deriv. de *raor*) *Apanyuscar*, *apanyussar*, V. *apanyar* *Aparador*, *aparadora*, *aparament*, *aparar*, *aparat*, *aparatós*, V. *parar* *Aparaular*, V. *paraula* *Aparcar*, V. *parc* *Aparedament*, *aparedar*, V. *paret* *Aparegut*, *apareixença*, *apareixer*, V. *parer* *Aparell*, *aparellada*, *aparellador*, *aparelladura*, *aparellament*, *aparellar*, *aparellat*, V. *par* *Aparença*, *aparent*, *aparentar*, V. *parer* *Aparès*, V. *parer* *Apariament*, *apariar*, V. *par* *Aparici*, *aparició*, V. *parer* *Aparió*, V. *par* *Aparpalar*, V. *perpal* *Aparracar*, V. *parrac* *Aparrat*, V. *parra* *Aparrinar*, segurament no és més que una errada de còpia per *aporrinar* (*PORRA*) *Aparroquianar*, V. *parròquia* *Aparrussar*, segurament degut a un encreuament dels sinònims *aparracar* (*PARRAC*) i *apanyussar*, orientat per la influència d'*apariar* *Apart*, *apartament*, *apartat*, *apartat*, V. *part* *Aparvent*, V. *parer* *Apassionament*, *apassionar*, V. *patir*

APAT, 'menjada abundant o honoradora', cada una de les dues o tres menjades importants que fem durant el dia', mot modern d'història recent i d'ús no general en les terres catalanes, d'origen obscur; potser adaptació irregular d'un mot francès *appât* 'acte d'alimentar o apeixar' (derivat indirecte del ll. *PASCERE* 'alimentar, fer menjar'), que tampoc és mot normal en aquesta llengua, però que hi existí amb aquest sentit